

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/10/2025
Identifikačné číslo spisu:	4109010079
Dátum vydania rozhodnutia:	13.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4109010079.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Štífta a JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci obvineného H. K. pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. i) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 13. marca 2025 v Bratislave dovolanie obvineného H. K. podané prostredníctvom jeho obhajcu Mgr. Dávida Štefanku proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 8. februára 2024, sp. zn. 4To/26/2023, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného H. K. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom zo 14. decembra 2022, sp. zn. 21T/11/2009, uznal obvineného H. K. (spolu s obvineným H. Ž.Á.) za vinného z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. i) Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 253/2001 Z. z. účinného od 1. augusta 2001 (ďalej len „Tr. zák. č. 140/1961 Zb.“) na skutkovom základe tam uvedenom.

Za to súd obvinenému uložil podľa § 219 ods. 2 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. s použitím § 35 ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., v zmysle zásad § 35 ods. 2 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) rokov.

Podľa § 39a ods. 2 písm. c), ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do druhej nápravno-výchovnej skupiny.

Podľa § 35 ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. súd zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Nitra z 28. októbra 2013, sp. zn. 6T/95/1995 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 1. júla 2014, sp. zn. 1To/19/2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo ich zrušením, stratili podklad.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obvinenému H. K. spolu s obvineným H. Ž. uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť poškodenej A. J., narodenej XX. R. XXXX, trvale bytom X., E. XXX/XX,

spôsobenú škodu v sume 166.000,- Eur.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. poškodenú A. J., narodenú XX. R. XXXX, trvale bytom X., E. XXX/XX, súd so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal obvinený H. K. odvolanie, na podklade ktorého Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 8. februára 2024, sp. zn. 4To/26/2023, rozhodol tak, že postupom podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a s poukazom na § 324 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok aj vo vzťahu k obvinenému H. Ž., podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obvineného H. K. uznal za vinného z trestného činu vraždy spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 219 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 253/2001 Z. z. a uložil mu podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. s použitím § 35 ods. 2 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. a podľa zásad uvedených v § 35 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov.

Podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do druhej nápravnovýchovej skupiny.

Podľa § 35 ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. súd zrušil výrok o treste uložený obvinenému rozsudkom Okresného súdu Nitra z 28. októbra 2013, sp. zn. 6T/95/1995 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 1. júla 2014, sp. zn. 1To/19/2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodenú A. J., narodenú XX. R. XXXX, trvale bytom X., E. XXX/XX, s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Dňa 30. septembra 2024 podal obvinený H. K. prostredníctvom zvoleného obhajcu Mgr. Dávida Štefanku písomne odôvodnené dovolanie, v ktorom uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Tr. por., a síce:

- zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu;
- rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom;
- rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinený v intenciách dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. namietal nevykonanie rekonštrukcie a ďalších dôkazov navrhnutých obhajobou. Uviedol, že tým, že konajúci súd požiadal Prezídium PZ o vykonanie rekonštrukcie, považoval jej vykonanie za dôležité pre rozhodnutie vo veci a pripustil, že výpoveď svedka nemusí byť postačujúca na preukázanie ním uvádzaných tvrdení. Okresný súd celkovo odmietol vykonať päť dôkazov navrhovaných obhajobou, pričom ich nevykonanie odôvodnil len veľmi všeobecne. Taktiež mal za to, že vylúčením trestnej veci J. Y. na samostatné konanie napriek tomu, že v čase prijatia rozhodnutia o vylúčení neexistovala tak výnimočná okolnosť, ktorá by takého vylúčenie veci odôvodňovala, bola zmarená možnosť predvolať J. Y. ako svedka, nakoľko už nebol účastníkom konania.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. obvinený namietal, že pokiaľ ide o listinné dôkazy oboznamované na hlavnom pojednávaní z vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva PZ Nitra, ČVS: OUJP-743/NR-20013G, zo zvukového záznamu z hlavného pojednávania ani z rozhodnutia súdu nie je zrejmé, o akú verziu vyšetrovacieho spisu ide, nakoľko v predmetnej veci existuje vyšetrovací spis z roku 2001 aj z roku 2003.

Čo sa týka naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., obvinený mal za to, že nesprávne právne posúdenie veci spočíva v nesprávnom vysporiadaní sa s pojmom organizovaná skupina, ktoré sa následne dostalo do skutkovej vety odsudzujúceho rozsudku. Uviedol, že aj napriek opakovanému poukazovaniu na potrebu preskúmania právnej kvalifikácie spôsobu spáchania skutku sa

súdy s touto otázkou nevysporiadali a skutok, za ktorý bol odsúdený, bez ďalšieho odôvodnenia právne kvalifikovali ako skutok spáchaný organizovanou skupinou.

Z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd vyslovil rozsudkom porušenie zákona z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Tr. por. a aby rozsudok krajského súdu spolu s rozsudkom okresného súdu zrušil a prikázal príslušnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Krajskej prokuratúry Nitra (ďalej len „prokurátorka“) podaním z 10. decembra 2024 konštatujúc nenaplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 Tr. por. Uviedla, že okresný súd na strane 19 odôvodnenia rozhodnutia uvádza, že na pokyn nadriadeného súdu vypočul svedkyňu a prečítal listinné dôkazy z vyšetrovacieho spisu č. OUJP-743/NR-2003G, čo rovnako konštatuje aj krajský súd v rozsudku na strane 9. Každý vyšetrovací spis má len jednu verziu, ktorej zodpovedá jedno vyhotovenie rovnopisu vyšetrovacieho spisu. Rovnako sa okresný súd vysporiadal aj so všetkými návrhmi obvineného na vykonanie dôkazov a na stranách 22 až 23 rozsudku dal odpoveď, z akých dôvodov a aký dôkaz nevykonali. Rovnako zdôvodnil, z akého dôvodu bola vylúčená na samostatné konanie trestná vec obvineného J. Y., o jeho vylúčení súd rozhodol zákonným spôsobom a rozhodnutie riadne doručil procesným stranám. Vo vzťahu k námietke obvineného, že skutok spáchal ako člen organizovanej skupiny, pričom súdy sa s takouto právnou kvalifikáciou nijakým spôsobom nevysporiadali ani ju nijako neodôvodnili, poukázala na rozsudok krajského súdu, ktorým krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu a sám uznal obvineného vinným z trestného činu vraždy spolupáchateľstvom, pričom toto svoje rozhodnutie krajský súd v odôvodnení rozsudku aj podrobne vysvetlil.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti prokurátorka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného H. K. postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

K vyjadreniu prokurátorky sa vyjadril obvinený prostredníctvom svojho zvoleného obhajcu podaním z 19. januára 2025, v ktorom uviedol, že prevzatie vyjadrenia Prezídia PZ o nemožnosti vykonať rekonštrukciu nemožno zamieňať s náležitým odôvodnením súdu a náhla strata potreby súdu vykonať rekonštrukciu teda nebola nijako zdôvodnená. V súvislosti s vylúčením trestnej veci J. Y. na samostatné konanie opätovne poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. novembra 2009, sp zn. 1 Toš 4/2009 majúce za to, že u J. Y. neexistovala objektívna prekážka, ktorá mu bránila v účasti na úkonoch po dlhšiu dobu. Čo sa týka naplnenia kvalifikačných znakov organizovanej skupiny vyzdvihol už interpretovaný odborný názor, že od spoločenstva treba odlišiť tzv. zhluknutie, ktoré nestačí na naplnenie znakov organizovanej skupiny.

Dňa 20. februára 2025 bolo dovolanie obvineného H. K. spoločne s kompletným k veci prislúchajúcim spisovým materiálom riadne predložené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na konanie a rozhodnutie.

Po predložení veci najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného spolu s predloženým spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa aj nevyhnutné obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.). Zároveň ale najvyšší súd zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zjavné, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Úvodom najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, a nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou

zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať v intenciách Trestného poriadku len odvolací súd [§ 322 ods. 3 Tr. por., § 326 ods. 5 Tr. por.]. Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmavanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený eo ipso prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže dovolací súd vykonať dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. najvyšší súd stabilne judikuje, že právo na obhajobu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Tr. por.). Za porušenie práva na obhajobu podľa tohto ustanovenia preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý podľa § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a nebude ju už overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011).

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. považuje najvyšší súd za nevyhnutné zdôrazniť, čo v rámci svojej rozhodovacej činnosti notoricky opakuje, a síce pre naplnenie tohto dovolacieho dôvodu je nevyhnutné, ako aj napokon zo samotnej dikcie Trestného poriadku vyplýva, aby zistené porušenie práva na obhajobu bolo zásadné. Inými slovami povedané, nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu, resp. porušenie práva obvineného na obhajobu s akoukoľvek intenzitou, zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Pri samotnom posudzovaní, či v konkrétnom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétného prípadu a tieto individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach, vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Zásadné porušenie práva na obhajobu, podmieňujúce naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., však nemožno odvíjať od iného hodnotenia dôkazov obvineným v porovnaní s tým, ako to vo veci vykonal príslušný súd, ktorých skutkové zistenia a závery sú pre dovolací súd záväzné (nepreskúmateľné). Porušenie práva na obhajobu nemôže byť odôvodnené tým, že súdy, vychádzajúc zo zásady voľného hodnotenia dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por., vyhodnotili dôkazy odlišným spôsobom, ako je predstava obvineného.

K obvineným namietanému neodôvodnenému nevykonaniu ním navrhovaných dôkazov, najvyšší súd poukazuje na svoju konštantnú rozhodovaciu činnosť, v rámci ktorej zdôrazňuje, že pokiaľ ide o obvineným namietané nevykonanie navrhnutých dôkazov, takúto námietku nemožno úspešne podať v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú. K nevykonaniu navrhnutých dôkazov najvyšší súd dopĺňa, že súd nie je povinný vykonať dôkazy navrhnuté stranami konania, či vyhovieť návrhom strán na doplnenie dokazovania, lebo v zmysle § 2

ods. 10 Trestného poriadku a § 2 ods. 11 Trestného poriadku má v rámci rozsahu vlastnej úvahy možnosť zvoliť vhodné dôkazné prostriedky na spravodlivé rozhodnutie.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamena ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

V nadväznosti na to je potrebné poukázať na skutočnosť, že obvinený počas konania predložil viacero návrhov na dokazovanie, resp. doplnenie dokazovania, pričom niektorým bolo vyhovie. Zvyšné nevykonané návrhy súd prvého stupňa uznesením podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku odmietol. Následne podľa § 274 ods. 1 Trestného poriadku vyhlásil dokazovanie za skončené. (...)

Odmietnutím vykonania navrhnutých dôkazov nedošlo k porušeniu práv obvineného, keďže (ako už bolo uvedené vyššie) medzi práva obvineného nepatrí vyhovie všetkým návrhom na vykonanie dokazovania. Je na súde zvážiť, či navrhnutý dôkaz považuje za relevantný na zistenie skutkového stavu bez dôvodných pochybností. Ak dospeje k negatívnemu výsledku, je povinný rozhodnúť o odmietnutí dôkazu. Dovolací súd z predloženého spisu pritom zistil, že súd prvého stupňa sa zaoberal všetkými navrhnutými dôkazmi, pričom v prípade ich nevykonania boli návrhy zákonným spôsobom odmietnuté s náležitým odôvodnením. Dôvodnosť odmietnutia však dovolací súd nebol oprávnený skúmať. Naopak odvolací súd nemal povinnosť vyrovnáť sa s návrhmi, nakoľko zo strany obvineného neboli prezentované. [Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. septembra 2020, sp. zn. 2 TdoV 3/2019]

Nevykonanie dôkazu, resp. jeho odmietnutie, nemožno považovať za nezákonnosť rozhodnutia a konania mu predchádzajúceho. Je plne na úvahe v predmetnej trestnej veci konajúceho a rozhodujúceho súdu, aby sám rozhodol podľa okolností prípadu, ktoré dôkazy na zistenie skutkového stavu, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, vykoná, bez ohľadu na to, ktorá zo strán konania ich navrhla. Preto, aj v argumentačnej zhode so svojím vyššie citovaným rozhodnutím, na margo námietky obvineného o porušení jeho práva na obhajobu v kontexte dostatočného nevysporiadania sa s nevykonaním ním navrhovaných dôkazov, najvyšší súd uzatvára, že zo zápisníc o hlavnom pojednávaní vyplýva, že okresný súd sa dôkaznými návrhmi obvineného a obhajcu uvedenými v návrhu na doplnenie vyšetrovania (č. l. 1217 spisu), resp. prednesenými na hlavnom pojednávaní zaoberal, podstatnú časť z nich vykoná, pričom v prípade ich nevykonania tieto s náležitým odôvodnením odmietol. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní zo 14. decembra 2022 (č. l. 3010 spisu), konanom po zrušení rozhodnutia krajským súdom, je zrejmé, že okresný súd sa vysporiadal aj návrhmi obvineného a jeho obhajcu na doplnenie dokazovania (výsluch svedka J. H., H. V., Ing. R. F., konfrontácia medzi svedkom J. D. a obvineným H. Ž., rekonštrukcia výsluchu chráneného svedka J. D. na mieste spáchania vraždy, rekonštrukcia výsluchu obvineného H. Ž. na mieste spáchania vraždy, vyžiadanie odpisov z registra trestov svedkov J. D. a J. D.), ktoré dôkazy vykonať odmietol a podľa § 274 ods. 1 Tr. por. vyhlásil dokazovanie za skončené. Následne sa s vykonanými dôkazmi, ako i s odmietnutím návrhov na vykonanie ďalšieho dokazovania zo strany obhajoby okresný súd dostatočne a procesne správne vysporiadal aj v odôvodnení svojho rozsudku (str. 22 - 23), pričom uviedol: „Súd odmietol vykonať dôkazy navrhované obhajobou výsluch svedkov J. H. a H. V. ako dôkazov, ktoré po vykonanom dokazovaní už sú nepodstatné pre rozhodnutie. Súd odmietol vykonať konfrontáciu medzi chráneným svedkom J. D. a obžalovaným H. Ž., ako neprípustnú podľa § 125 odsek 3 Trestného poriadku, vyžiadanie odpisov z registra trestov svedkov J. D. a J. D. ako dôkazov nepodstatných pre rozhodnutie. V súdnom konaní nebol vykonaný dôkaz navrhnutý obhajobou a to rekonštrukciu výsluchu chráneného svedka J. D. na mieste spáchania vraždy v P. P., z dôvodu, že Prezídium Policajného Zboru, odbor ochranných služieb, úrad špeciálnych služieb a operácii v Bratislave opakovane (č. l. 1334, 1416, 2358, 2359, 2450 a 2451) na výzvu súdu odmietlo vykonať tento dôkaz s rovnakým odôvodnením, obavy o

život chráneného svedka, ktorý bol zaradený do programu ochrany svedka v zmysle zákona NR SR č. 256/1998 Z. z. ako aj obavy o život členov senátu, štátneho zástupcu a ďalších zúčastnených osôb. Obhajca obžalovaného H. K. na hlavnom pojednávaní dňa 19.10.2020 od tohto dôkazu ustúpil, obhajkyňa obžalovaného J. Y. nie. Svedkovia J. D. a Ing. H. Ž. odmietli na hlavnom pojednávaní vypovedať z dôvodu, aby neprivodili trestné stíhanie sebe, alebo osobám im blízkym. Obhajoba zobrala späť návrh na výsluch svedka E. K.Ú.. Súd nevyhovel návrhu obhajoby a nežiadal opakovane o zbavenie mlčanlivosti svedka Ing. Mjr. R. F. policajta KR PZ Nitra z dôvodu, že už pri prvej žiadosti vyčerpávajúcim a zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody a požiadal o generálne zbavenie mlčanlivosti svedka. Súd nevyžiadal z ÚVTOS Banská Bystrica žiadanku znalca PhDr. K. H. na návštevu obžalovaného H. K. za účelom jeho vyšetrenia, keďže to nepovažoval za návrh na vykonanie dôkazu, pretože znalec sa jasne a zrozumiteľne vyjadril ako postupoval pri vypracovaní znaleckého posudku. V súdnom konaní nebol vykonaný dôkaz navrhnutý obhajobou a to výsluch svedka H. Z., z dôvodu, že tento svedok bol v mieste jeho bydliska nedosiadnuteľný a zdržiaval sa v zahraničí na súdu neznámom mieste (č. l. 1626, 1634 - 1660). Súd opätovne odmietol vykonať dôkazy navrhované obhajobou a to výsluch svedkov J. H., H. V. a Ing. R. F. ako dôkazov, ktoré po vykonanom dokazovaní už sú nepodstatné pre rozhodnutie. Súd opätovne odmietol vykonať konfrontáciu medzi svedkom J. D.Š. a obžalovaným H. Ž., ako nepripustnú podľa § 125 odsek 3 Trestného poriadku. Súd odmietol vyžiadať odpisy z registra trestov svedkov J. D. a J. D. ako dôkazov nepodstatných pre rozhodnutie. Súd odmietol vykonať rekonštrukciu výpovede obžalovaného H. Ž. na mieste spáchania skutku z dôvodu, že sa týkal okolností, ktoré bolo možné zistiť inými už skôr navrhnutými a vykonanými dôkazmi.“

Uvedený postup okresného súdu nemôže súd dovolací hodnotiť inak, než za súladný so zákonom. Je jednoznačne súladné so zákonom, ak o vine a treste rozhodujúci súd, súc viazaný zásadami zistenia skutkového stavu veci bez dôvodných pochybností [§ 2 ods. 10 Tr. por.] a voľného hodnotenia dôkazov [§ 2 ods. 12 Tr. por.] vykoná len tie dôkazné návrhy, ktoré podľa jeho úvahy môžu prispieť k náležitému objasneniu skutočností dôležitých pre posúdenie veci a vydanie spravodlivého meritórneho rozhodnutia.

K obvineným namietanému nevykonaniu rekonštrukcie výsluchu chráneného svedka J. D. na mieste spáchania vraždy najvyšší súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku okresného súdu, v ktorom sa súd s odmietnutím návrhov na vykonanie rekonštrukcie dostatočne a procesne správne vysporiadal, ako aj na skutočnosť, že dôkazná situácia si vykonanie tohto dôkazu nevyžadovala, keďže obvinený bol zo spáchania skutku jednoznačne usvedčený na základe už vykonaných priamych a nepriamych dôkazov, keď obvineného zo spáchania skutku okrem výpovede J. D. priamo usvedčujú aj výpovede dvoch utajených svedkov.

K námietke obvineného týkajúcej sa vylúčenia trestnej veci J. Y. na samostatné konanie a následnej nemožnosti predvolať ho ako svedka najvyšší súd uvádza, že o vylúčení trestnej veci J. Y. na samostatné konanie okresný súd rozhodol zákonným spôsobom na hlavnom pojednávaní konanom 14. decembra 2022, keď aj podľa názoru najvyššieho súdu boli splnené materiálne podmienky pre takýto procesný postup, pričom týmto rozhodnutím nebola vylúčená možnosť vypočuť J. Y. v procesnom postavení svedka. Ako vyplýva zo zápisnice o hlavnom pojednávaní (č. l. 3010 spisu), vykonanie výsluchu J. Y., po vylúčení jeho trestnej veci na samostatné konanie, obvinený ani jeho obhajca nenavrhoval. Dovolací súd preto vyhodnotil túto námietku obvineného ako nedôvodnú.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku. Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukáže takéto účinky

nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., a to aj so zreteľom na skutočnosť, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solely or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa ale v predmetnej veci nestalo (pozri Mariana Marinescu proti Rumunsku, rozsudok č. 36110/03 z 2. februára 2010, Emen proti Turecku, rozsudok č. 25585/02 z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší proti Holandsku, Visser proti Holandsku, rozsudok č. 26668/95 zo 14. februára 2002, Al - Khawaja a Tahery proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15. decembra 2011 a ďalšie).

Najvyšší súd dopĺňa, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., a síce „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom“ a jeho zrkadlové znenie - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom“, nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonal. Súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie [§ 272 ods. 3 Tr. por., § 2 ods. 10 Tr. por., § 2 ods. 11 Tr. por.], a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ [§ 240 ods. 3 veta druhá Tr. por.], alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie [§ 240 ods. 4 veta tretia Tr. por.].

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonal dôkazy nezákonným spôsobom, tzn. že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. Preto platí, že nevykonanie dôkazu súdom nie je možné považovať za okolnosť odôvodňujúcu existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., nakoľko iba opačný postup súdu - vykonanie dôkazu nezákonným spôsobom - môže naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. Nevykonanie (svojoľné), pre spravodlivé rozhodnutie dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže však byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 3 Tr. por.

V rámci dovolaní iniciovaného prieskumom odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Tr. por.), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Čo sa týka naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., obvinený v podanom dovolaní argumentoval tým, že v prípade listinných dôkazov oboznamovaných na hlavnom pojednávaní z vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva PZ Nitra, ČVS: OUJP-743/NR-20013G, zo zvukového záznamu z hlavného pojednávania ani z rozhodnutia súdu nie je zrejmé, o akú verziu vyšetrovacieho spisu ide, nakoľko v predmetnej veci existuje vyšetrovací spis z roku 2001 aj z roku 2003. V súvislosti s touto námietkou obvineného dovolací súd uvádza, že je evidentné, že pri písomnom vyhotovení zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 14. decembra 2022 došlo k písárskej chybe ohľadom spisovej značky vyšetrovacieho spisu ČVS: OUJP-743/NR-2003G, ktorá sa následne preniesla aj do písomného vyhotovenia rozhodnutia, preto tvrdenie obvineného o existencii rôznych verzií vyšetrovacieho spisu nie je opodstatnené a nezodpovedá zisteniam vyplývajúcim z trestného spisu. Každý vyšetrovací spis sa vyhotovuje v jednej verzii s možnosťou vyhotovenia rovnopisov originálu vyšetrovacieho spisu, pričom každý rovnopis vyšetrovacieho spisu musí zodpovedať jeho originálu. Listinné dôkazy z vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva PZ Nitra, ČVS: OUJP-743/NR-2003G boli na hlavnom pojednávaní konanom 14. decembra 2022 vykonané zákonným spôsobom podľa § 269 Tr. por. a preto v danej veci nemožno konštatovať naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. najvyšší súd stabilne judikuje, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne

skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

V dôsledku uvedeného iba s poukazom na nesprávne skutkové zistenia alebo na nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov nemožno potom vyvodzovať predmetný dovolací dôvod. Ten je totiž daný len v tých prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. teda vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia je potrebné rozumieť, napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) ako i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák.

Pokiaľ ide o právne posúdenie veci, dovolací súd má za to, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní vzhľadom na naplnenie všetkých znakov objektívnej a subjektívnej stránky bol krajským súdom správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu vraždy spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 219 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 253/2001 Z. z.

Pokiaľ ide o dovoláciu argumentáciu obvineného vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., týkajúcu sa nenaplnenia znakov organizovanej skupiny a jeho odsúdenia za skutok právne kvalifikovaný ako skutok spáchaný organizovanou skupinou, najvyšší súd upriamuje pozornosť obvineného na skutočnosť, že rozsudkom krajského súdu bol rozsudok okresného súdu, ktorým okresný súd uznal obvineného za vinného z trestného činu vraždy, ktorý spáchal ako člen organizovanej skupiny, zrušený a krajský súd obvineného uznal za vinného z trestného činu vraždy spolupáchateľstvom. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku krajského súdu, ktorý na str. 11 k nesprávnej právnej kvalifikácii skutku okresným súdom, ktorá bola dôvodom jeho zrušenia, uviedol: „Vychádzajúc z vyššie uvedených ustanovení Trestného poriadku, ktoré určujú náležitosti skutku a podľa popisu skutku uvedeného v napadnutom rozsudku, pojmové znaky organizovanej skupiny podľa § 89 odsek 26 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., nie sú vyjadrené v skutkovej vete napadnutého rozsudku. Organizovaná skupina v zmysle príslušného ustanovenia Trestného zákona musí byť v skutkovej vete vyjadrená spolením najmenej troch osôb a vyjadrená konkrétnou deľbou úloh medzi jednotlivými členmi skupiny, vyjadrená plánovaním a v neposlednom rade vyjadrená koordinovanosťou jednotlivých členov skupiny. Skutková veta teda neobsahuje uvedenie všetkých zákonných znakov, aby mohol byť skutok, uvedený v rozsudku, posúdený ako skutok spáchaný organizovanou skupinou. V skutkovej vete napadnutého rozsudku je popísané výlučne

spoločné konanie obžalovaných, ktoré teda u obžalovaného H. K. odôvodňuje právnu kvalifikáciu jeho konania ako spolupáchateľa podľa 9 odsek 2 Trestného zákona.“ Vzhľadom na uvedené dovolací súd vyhodnotil námietku obvineného ako nedôvodnú.

Na základe vyššie uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľom uplatnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Tr. por. nie sú dané, a preto dovolanie obvineného H. K. na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Rozhodnuté bolo pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.